

Na podlagi drugega odstavka 68. člena Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (Uradni list RS, št. 48/22 – uradno prečiščeno besedilo) minister za zdravje izdaja

P R A V I L N I K o poklicnih boleznih

I. SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen

(vsebina)

Ta pravilnik določa:

- poklicne bolezni,
- dela, na katerih se pojavljajo poklicne bolezni,
- pogoje, ob katerih se bolezni štejejo za poklicne bolezni,
- postopek ugotavljanja, potrjevanja in prijavljanja poklicnih bolezni.

2. člen

(namen)

S tem pravilnikom se določajo poklicne bolezni za namen:

- ugotavljanja in potrditve obstoja poklicne bolezni, na podlagi katere delavec uveljavlja pravice iz obveznega zdravstvenega zavarovanja oziroma pokojninskega in invalidskega zavarovanja,
- prilagoditve organizacije delovnega procesa in delovnih pogojev na določenem delovnem mestu ali določenem delu, ki jih izvede delodajalec,
- spremljanja stanja na področju poklicnih bolezni v skladu s predpisi.

3. člen

(pomen izrazov)

(1) Izrazi, uporabljeni v tem pravilniku, pomenijo:

1. daljši neposredni vpliv delovnega okolja je opredeljen z najkrajšim trajanjem izpostavljenosti,
2. dela, na katerih se pojavljajo poklicne bolezni, so dela, kjer je izpostavljenost vzročnemu dejavniku taka, da lahko povzroči poklicno bolezen,
3. delavec je oseba, ki je ali je bila v obdobju izpostavljenosti iz druge alineje prvega odstavka 5. člena tega pravilnika zavarovana za poklicno bolezen v skladu s predpisi, ki urejajo obvezno zdravstveno zavarovanje oziroma pokojninsko in invalidsko zavarovanje,
4. delodajalec je sedanji in prejšnji delodajalec, razen če ta pravilnik določa drugače,
5. indukcijska doba je najkrajši čas od začetka izpostavljenosti vzročnemu dejavniku do nastanka poklicne bolezni,
6. latentna doba je čas od zadnje izpostavljenosti delavca vzročnemu dejavniku do nastanka poklicne bolezni,
7. publikacija o ugotavljanju in potrjevanju posameznih poklicnih bolezni, ki jo je izdal Generalni direktorat za zaposlovanje, socialne zadeve in vključevanje Evropske komisije (v nadaljnjem besedilu: publikacija), je publikacija Evropske komisije o poklicnih boleznih, naslovljena: European Commission. Information notices on occupational diseases: a guide to diagnosis. Luxembourg: Office for Official Publications of the European Communities, 2009. Za prevod publikacije se šteje publikacija, naslovljena: Evropska komisija. Evropska priporočila za diagnosticiranje

poklicnih bolezni. Ljubljana: Univerzitetni klinični center Ljubljana, Klinični inštitut za medicino dela, prometa in športa, 2019,

8. register poklicnih bolezni je zbirka podatkov s področja zdravstvenega varstva, ki jo kot Register poklicnih bolezni, sumov na poklicne bolezni in bolezni v zvezi z delom določa predpis, ki ureja zbirke podatkov s področja zdravstvenega varstva,

9. vzročni dejavniki so dejavniki, ki povzročajo poklicne bolezni, ki so navedeni v Prilogi 1, ki je sestavni del tega pravilnika.

(2) Drugi izrazi, uporabljeni v tem pravilniku, imajo enak pomeni kot izrazi, določeni v predpisu, ki ureja varnost in zdravje pri delu.

II. POKLICNE BOLEZNI

4. člen

(seznam poklicnih bolezni)

(1) Poklicne bolezni so določene v seznamu poklicnih bolezni, ki je v Prilogi 1 tega pravilnika.

(2) Za poklicne bolezni s seznama poklicnih bolezni, ki so posledica izpostavljenosti azbestu, se uporablja predpis, ki ureja pogoje za določitev bolezni zaradi izpostavljenosti azbestu in merila za določitev višine odškodnine.

(3) Razširjeni strokovni kolegij za področje medicine dela, prometa in športa redno spremlja ustreznost določitve seznama poklicnih bolezni, v celoti pa preveri njegovo ustreznost najmanj vsakih pet let. Morebitne spremembe, upoštevajoč tudi pobude drugih deležnikov, predlaga ministru, pristojnemu za zdravje (v nadaljnjem besedilu: minister).

III. POGOJI, OB KATERIH SE BOLEZEN ŠTEJE ZA POKLICNO BOLEZEN

5. člen

(ugotavljanje vzročne zveze)

(1) Poklicna bolezen pri delavcu obstaja, če je ugotovljena vzročna zveza med:

– boleznijo, ki je na seznamu poklicnih bolezni, in

– daljšim neposrednim vplivom delovnega procesa in delovnih pogojev na določenem delovnem mestu ali na delu, ki spada v neposredni okvir dejavnosti, na podlagi katere delavec je ali je bil zavarovan v skladu s predpisi, ki urejajo obvezno zdravstveno zavarovanje oziroma pokojninsko in invalidsko zavarovanje (v nadaljnjem besedilu: delovni pogoji).

(2) Pri ugotavljanju vzročne zveze iz prejšnjega odstavka se upošteva:

1. delovna anamneza delavca, iz katere izhaja, da opravlja ali je opravljal delo v delovnih pogojih, kjer je ali je bila prisotna izpostavljenost vzročnemu dejavniku, ki bi lahko povzročila bolezen iz prve alineje prejšnjega odstavka,

2. izpostavljenost delavca delovnim pogojem, za katere obstajajo znanstveno utemeljeni dokazi, da lahko povzročijo poklicno bolezen ob upoštevanju naslednjih meril:

- najnižja intenzivnost izpostavljenosti,
- najkrajše trajanje izpostavljenosti,
- najkrajša indukcijska doba,
- najdaljša latentna doba.

(3) Pri presoji meril iz prejšnjega odstavka se uporabljajo publikacija in merila za ugotavljanje in potrjevanje poklicnih bolezni, ki jih pripravi Univerzitetni klinični center Ljubljana, Klinični inštitut za medicino dela, prometa in športa (v nadaljnjem besedilu: KIMDPŠ). Publikacijo, prevod publikacije in merila minister objavi na osrednjem spletnem mestu organov državne uprave.

IV. POSTOPEK UGOTAVLJANJA, POTRJEVANJA IN PRIJAVLJANJA POKLICNIH BOLEZNI

6. člen

(vloga za ugotavljanje poklicne bolezni)

(1) Ugotavljanje poklicne bolezni se začne z vlogo za ugotavljanje poklicne bolezni, ki jo delavec vloži pri interdisciplinarni skupini strokovnjakov za ugotavljanje poklicnih bolezni na KIMDPŠ (v nadaljnjem besedilu: interdisciplinarna skupina strokovnjakov).

(2) Vlogo za ugotavljanje poklicne bolezni izpolni delavec. Z njegovim soglasjem lahko pri pripravi vloge sodeluje tudi pooblaščen izvajalec medicine dela, specialist, ki je obravnaval bolezen, za katero se sumi, da je poklicna, izbrani osebni zdravnik ali strokovni delavec za varnost pri delu.

(3) Na možnost, da gre pri bolezni delavca za poklicno bolezen, mora delavca opozoriti izvajalec medicine dela, njegov izbrani osebni zdravnik in drugi lečeči zdravnik, imenovani zdravnik in zdravstvena komisija Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije (v nadaljnjem besedilu: ZZZS), izvedenski organ Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije (v nadaljnjem besedilu: ZPIZ), sindikalni zaupnik ali delavski zaupnik za varnost in zdravje pri delu, strokovni delavec za varnost pri delu, delodajalec ali inšpektor, pristojen za delo.

(4) Vloga za ugotavljanje poklicne bolezni mora vsebovati najmanj:

- izpolnjen obrazec, ki je kot Priloga 2 sestavni del tega pravilnika,
- pisni izvid z diagnozo bolezni specialista s specialističnega področja, ki obravnava bolezen, za katero se sumi, da je poklicna,
- izpis obdobja zavarovanja v Republiki Sloveniji, pridobljen od ZPIZ.

(5) Vlogi iz prejšnjega odstavka lahko delavec priloži tudi:

- izjavo o varnosti z oceno tveganja za delo, ki ga delavec opravlja oziroma jih je opravljal,
- izvid preventivnih zdravstvenih pregledov delavca v skladu s predpisom, ki ureja preventivne zdravstvene preglede delavcev,
- morebitno drugo dokumentacijo v zvezi s poklicno boleznijo, glede katere vlaga vlogo.

7. člen

(ugotavljanje poklicne bolezni)

(1) Če vloga za ugotavljanje poklicne bolezni ne vsebuje vseh sestavin iz četrtega odstavka prejšnjega člena, interdisciplinarna skupina strokovnjakov delavca pozove, da jo v 20 dneh dopolni. Če delavec vloge v navedenem roku ne dopolni, interdisciplinarna skupina strokovnjakov izda ugotovitev iz šestega odstavka tega člena na podlagi razpoložljive dokumentacije ter dodatne delovne in druge dokumentacije iz drugega odstavka tega člena, na kar se delavca opozori v pozivu za dopolnitev vloge.

(2) Interdisciplinarna skupina strokovnjakov v okviru ugotavljanja poklicne bolezni poda svoje ugotovitve na podlagi dokumentacije iz četrtega in petega odstavka prejšnjega člena ter dodatne delovne in druge dokumentacije, ki jo pridobi od delodajalcev, njihovih izvajalcev medicine dela, izbranega osebnega zdravnika, lečečega zdravnika, imenovanega zdravnika, zdravstvene komisije ZZZS, izvedenskega organa ZPIZ, strokovnega delavca za varnost pri delu, inšpekcijskega in drugega pristojnega organa ter druge pravne ali fizične osebe, ki razpolaga z morebitnimi dokazi oziroma drugimi, tudi osebnimi, podatki za ugotavljanje poklicne bolezni.

(3) Interdisciplinarna skupina strokovnjakov opravi osebno obravnavo delavca in preuči dokumentacijo iz prejšnjega odstavka. Kadar je za ugotavljanje obstoja poklicne bolezni to potrebno, interdisciplinarna skupina strokovnjakov:

- opravi ogled delovnega mesta, delovnih prostorov in delovnega okolja pri delodajalcih,
- opravi razgovor s strokovnim delavcem za varnost pri delu, izvajalcem medicine dela ali drugo osebo, ki sodeluje pri zagotavljanju varnosti pri delu na delovnem mestu, za katerega se sumi, da je vzrok za poklicno bolezen, pri čemer opravi dejanja iz te in prejšnje alineje, če to predlaga delodajalec,
- napoti delavca na diagnostične zdravstvene storitve.

(4) Osebe iz drugega in tretjega odstavka tega člena posredujejo dokumentacijo in omogočijo ogled delovnega mesta v roku, ki je določen v zahtevi za posredovanje dokumentacije oziroma za ogled delovnega mesta, delovnih prostorov in delovnega okolja, ki ne sme biti krajši od osem delovnih dni.

(5) Interdisciplinarna skupina strokovnjakov izda ugotovitev v 60 dneh od prejema popolne vloge oziroma od poteka roka za dopolnitev vloge.

(6) Ugotovitev interdisciplinarne skupine strokovnjakov, s katero ugotovi obstoj poklicne bolezni ali ugotovi sum na obstoj poklicne bolezni, se vroči delavcu, izbranemu osebnemu zdravniku in izvajalcu medicine dela sedanjega delodajalca. Ugotovitev interdisciplinarne skupine strokovnjakov, da ni ugotovljena poklicna bolezen, se vroči delavcu.

(7) Ugotovitev interdisciplinarne skupine strokovnjakov se posreduje v centralni register podatkov o pacientu.

(8) Če poklicna bolezen ni ugotovljena, lahko v primeru pridobitve nove zdravstvene dokumentacije o poklicni bolezni, delavec ponovno vloži vlogo za ugotovitev poklicne bolezni.

8. člen

(potrjevanje poklicne bolezni)

(1) Ugotovitev interdisciplinarne skupine strokovnjakov, ki je obrazložena, nepristranska in pripravljena v skladu s pravili znanosti in stroke, se izda na obrazcu, ki je kot Priloga 3 sestavni del tega pravilnika. Z ugotovitvijo interdisciplinarne skupine strokovnjakov:

- je potrjen obstoj poklicne bolezni,
- ni ugotovljena poklicna bolezen ali
- je podan sum na obstoj poklicne bolezni.

(2) Ugotovitev interdisciplinarne skupine strokovnjakov je podlaga za odločanje o pravicah iz obveznega zdravstvenega zavarovanja oziroma pokojninskega in invalidskega zavarovanja.

(3) KIMDPŠ delodajalcu, pri katerem je ugotovljena vzročna zveza med poklicno boleznijo delavca in delovnim mestom ali delom, in Inšpektoratu Republike Slovenije za delo posreduje obvestilo o potrjeni poklicni bolezni, ki vsebuje navedbo:

- poklicne bolezni,
- dela, pri opravljanju katerega je poklicna bolezen nastala, in vzročni dejavnik, zaradi katerega je nastala,
- časovnega obdobja, v katerem se je delo iz prejšnje alineje opravljalo, in
- za delodajalca, tudi osebnih podatkov delavca, ki jih delodajalec potrebuje v zvezi s prijavo poklicnih bolezni v skladu s predpisom, ki ureja varnost pri delu.

(4) Sum na obstoj poklicne bolezni je ugotovitev interdisciplinarne skupine strokovnjakov, da ni bila ugotovljena zanesljiva vzročna zveza med izpostavljenostjo in boleznijo. Delodajalcu, pri katerem je bil ugotovljen sum na obstoj poklicne bolezni, in Inšpektoratu Republike Slovenije za delo KIMDPŠ posreduje obvestilo o sumu na obstoj poklicne bolezni, ki vsebuje navedbo:

- poklicne bolezni, na katere obstoj se sumi,
- dela, povezanega s sumom na poklicno bolezen,
- časovnega obdobja, v katerem se je delo iz prejšnje alineje opravljalo.

(5) Obvestilo o sumu na obstoj poklicne bolezni ne vsebuje podatkov o delavcu, ki je vložil vlogo za ugotavljanje poklicne bolezni.

9. člen

(prijava v register poklicnih bolezni)

KIMDPŠ prijavi sum na obstoj poklicne bolezni in potrjeno poklicno bolezen v register poklicnih bolezni.

10. člen

(letno poročilo o poklicnih boleznih)

(1) Interdisciplinarna skupina strokovnjakov pripravi letno poročilo o poklicnih boleznih, v katerem poroča o prejetih vlogah iz 6. člena tega pravilnika, sumih na obstoj poklicne bolezni in potrjenih poklicnih boleznih ter postopku ugotavljanja, potrjevanja in prijavljanja poklicne bolezni.

(2) Letno poročilo iz prejšnjega odstavka predstojnik KIMDPŠ do 31. marca za preteklo leto posreduje ministrstvu, pristojnemu za zdravje, ministrstvu, pristojnemu za delo, Ekonomsko-socialnemu svetu, Svetu za

varnost in zdravje pri delu, Razširjenemu strokovnemu kolegiju za medicino dela, prometa in športa ter Inšpektoratu Republike Slovenije za delo.

V. KIMDPŠ

11. člen

(interdisciplinarna skupina strokovnjakov)

(1) Interdisciplinarna skupina strokovnjakov deluje v senatu treh članov, od katerih sta dva zdravnika z licenco s strokovnega področja medicine dela, prometa in športa ter en zdravnik z licenco s strokovnega področja, na katerega spada bolezen iz prve alineje prvega odstavka 5. člena tega pravilnika (v nadaljnjem besedilu: senat). Član senata, zdravnik specialist medicine dela, prometa in športa, ne more biti zdravnik, ki je ali je bil v pogodbenem odnosu z delavčevim delodajalcem.

(2) Poleg pogojev, določenih v prejšnjem odstavku, mora zdravnik z licenco s strokovnega področja medicine dela, prometa in športa imeti vsaj pet let delovnih izkušenj na tem strokovnem področju ter biti neodvisen, kar pomeni, da v isti zadevi še ni izdal mnenja.

(3) Člane interdisciplinarne skupine strokovnjakov imenuje minister na predlog KIMDPŠ. Člane senata imenuje predstojnik KIMDPŠ.

(4) KIMDPŠ izda poslovnik o načinu dela interdisciplinarne skupine strokovnjakov in ga objavi na svoji spletni strani. Interdisciplinarna skupina strokovnjakov deluje na sedežu KIMDPŠ. Administrativne naloge za njo opravlja KIMDPŠ.

12. člen

(usposabljanje s področja poklicnih bolezni)

KIMDPŠ zagotavlja letno usposabljanje s področja poklicnih bolezni za člane interdisciplinarne skupine strokovnjakov, specialiste medicine dela, prometa in športa ter strokovne delavce za varnost pri delu.

VI. STROŠKI POSTOPKA IN USPOSABLJANJA

13. člen

(stroški postopka)

(1) Sredstva za postopek ugotavljanja, potrjevanja in prijavljanja poklicne bolezni se zagotavljajo iz sredstev obveznega zdravstvenega zavarovanja, za poškodbo pri delu in poklicno bolezen (v nadaljnjem besedilu: stroški postopka).

(2) Stroški postopka se zagotavljajo v višini stroškov dela enega tima v medicini dela, prometa in športa pri KIMDPŠ.

14. člen

(stroški usposabljanja)

Sredstva za usposabljanje s področja poklicnih bolezni se zagotavljajo iz sredstev ZZZS na podlagi pogodbe s KIMDPŠ, s katero so dogovorjena sredstva za izvajanje zdravstvene dejavnosti na terciarni ravni.

VII. PREHODNA IN KONČNI DOLOČBI

15. člen

(rok za imenovanje, izdajo poslovnika in prvo usposabljanje)

(1) Minister imenuje člane interdisciplinarne skupine strokovnjakov najpozneje v 30 dneh od uveljavitve tega pravilnika.

(2) KIMDPŠ izda poslovnik o načinu dela interdisciplinarne skupine strokovnjakov najpozneje v 30 dneh od uveljavitve tega pravilnika.

(3) KIMDPŠ zagotovi prvo letno usposabljanje iz 12. člena tega pravilnika najpozneje do 30. aprila 2023.

16. člen

(prenehanje uporabe)

Z dnem uveljavitve tega pravilnika se preneha uporabljati Pravilnik o seznamu poklicnih bolezni (Uradni list RS, št. 85/03, 43/11 – ZVZD-1 in 96/12 – ZPIZ-2).

17. člen

(začetek veljavnosti)

Ta pravilnik začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije, uporabljati pa se začne 1. maja 2023.

Št. 0070-286/2022

Ljubljana, dne 21. februarja 2023

EVA 2022-2711-0140

Danijel Bešič Loredan
minister
za zdravje

[Priloga 1](#)

[Priloga 2](#)

[Priloga 3](#)